



Sygn. akt I PK 12/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSA Piotr Prusinowski

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa F. C.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w Ł.
o ustalenie istnienia stosunku pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 września 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 5 września 2013 r., sygn. akt IX Pa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w K. wyrokiem z dnia 5 września 2013 r. oddalił
apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 11 kwietnia 2013 r.,

którym między innymi oddalono w całości powództwo F. C. przeciwko pozwanej P. Spółce z o.o. w Ł. w przedmiocie ustalenia, że powoda łączył z tym pracodawcą stosunek pracy.

Sąd odwoławczy zaakceptował ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którymi powód był zatrudniony od 2 listopada 1995 r. w C. Spółce z o.o. w K., która to spółka z dniem 5 grudnia 2001 r. zmieniła nazwę na P. Spółkę z o.o. w K.. Od 1 stycznia 1996 r. powód zajmował stanowisko kierownika działu obsługi prawnej. Z dniem 1 grudnia 2002 r. doszło do przejścia tej części zakładu pracy, z którym było związane zatrudnienie powoda, na nowego pracodawcę, tj. P. S.A. w Ł. i od tej daty powód pracował w P. S.A. w Ł. Oddziale w K. na dotychczasowym stanowisku pracy. Na podstawie umowy z dnia 30 września 2011 r. P. S.A. w Ł. przeniosła na P. Spółkę z o.o. w Ł. z dniem 1 października 2011 r. zorganizowaną część przedsiębiorstwa, obejmującą wyodrębniony organizacyjnie i funkcjonalnie zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności w zakresie sprzedaży hurtowej produktów leczniczych, materiałów medycznych i środków farmaceutycznych. W dniu 1 października 2011 r. P. Spółka z o.o. w Ł. zawarła z P. Spółką z o.o. w K. umowę o współpracy przy sprzedaży towarów znajdujących się w ofercie spółki, mającą na celu maksymalizację tej sprzedaży, szybkie reagowanie na potrzeby rynku oraz dbanie o dobry wizerunek Grupy Kapitałowej P.. Działalność P. S.A. w Ł. Oddział w K. została przejęta przez cztery spółki, tj. F. w zakresie sprzedaży do hurtowni obcych, F. w zakresie magazynów w S., P. w zakresie komórek centralnych i P. Spółkę z o.o. w K. w zakresie zaopatrzenia aptek regionu [...]. Model biznesowy zakład, że P. Spółka z o.o. w Ł. będzie właścicielem majątku, a P. Spółka z o.o. w K. będzie działała w imieniu i na rzecz P. Spółki z o.o. w Ł., negocjując umowy, które następnie zawierać miała P. Spółka z o.o. w Ł. z uwagi na to, że P. Spółka z o.o. w K. nie ma zezwolenia na obrót środkami farmaceutycznymi. Założeniem P. S.A. w Ł. było, że nie będzie prowadzić działalności operacyjnej, stąd do P. Spółki z o.o. w K. zostali przeniesieni wszyscy pracownicy operacyjni z Oddziału w K., tj. 328 osób. W P. Spółce z o.o. w K. pozostał dział prawny, składający się z dwóch osób, w tym powoda. Powód wykonywał w tej spółce czynności polegające na przygotowywaniu dla P. Spółki z o.o. w Ł. umów z klientami, parafując je i katalogując. Polecenia co

do sporządzenia konkretnej umowy i jej warunków otrzymywał od pełnomocników P. Spółki z o.o. w Ł., a wynagrodzenie za pracę w formie przelewów przekazywała mu P. Spółka z o.o. w K.. Cały czas współpracował z dotychczasowym dyrektorem Oddziału w K., miał tych samych przełożonych, używał tego samego biurka i komputera. W maju 2012 r. podjęto decyzję o likwidacji działu prawnego w związku z powierzeniem kompleksowej obsługi prawnej firmie zewnętrznej. Pismem z dnia 25 maja 2012 r., doręczonym powodowi w dniu 28 maja 2012 r., P. Spółka z o.o. w K. wypowiedziała powodowi umowę o pracę, skracając okres wypowiedzenia do jednego miesiąca, który upłynął 30 czerwca 2012 r. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano redukcję zatrudnienia będącą następstwem zmian organizacyjnych.

Sąd drugiej instancji za trafne uznał też stanowisko Sądu Rejonowego, że zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał podstawy do stwierdzenia, iż od 1 października 2011 r. pracodawcą powoda była P. Spółka z o.o. w K., wobec czego wypowiedzenia dokonał właściwy podmiot. Do nawiązania stosunku pracy z tym pracodawcą doszło przez czynności dorozumiane, tj. wykonywanie przez powoda obowiązków na rzecz tej spółki i ich przyjmowanie przez P. Spółkę z o.o. w K., co świadczy o zgodnym zamiarze stron pozostawania w stosunku pracy. Według Sądu Okręgowego, nie można też zarzucić błędu rozważaniom Sądu pierwszej instancji odnośnie do tego, że „skutek w postaci dorozumianego zawarcia stosunku pracy nastąpił niezależnie od tego, czy P. S.A. w Ł. jako strona przekazująca pracowników do P. Spółki z o.o. w K. działała zgodnie z celem przewidzianym w art. 23¹ k.p. W świetle okoliczności faktycznych niniejszej sprawy ustalenie, kto jest pracodawcą powoda, nie wymagało rozstrzygnięcia w przedmiocie skuteczności przejścia zakładu pracy. Argumentacja powoda przecząca przejęciu powoda przez P. Spółkę z o.o. w trybie art. 23¹ k.p. nie stoi na przeszkodzie uznaniu, że pomiędzy stronami został nawiązany stosunek pracy przez czynności faktyczne. W świetle materiału sprawy nie ulega bowiem wątpliwości, że P. Spółka z o.o. w K. od dnia 1 października 2011 r. do końca zatrudnienia pełniła w stosunku do powoda funkcję pracodawcy. Skoro powód w spornym okresie pozostawał zatrudniony przez P. Spółkę z o.o. w K., to nie mógł pozostawać w stosunku pracy z P. Spółką z o.o. w Ł.. Powództwo o ustalenie istnienia pracy wobec P. Spółki z o.o. w Ł. jest zatem bezpodstawne i podlegało oddaleniu”.

Sąd odwoławczy dodatkowo wskazał, że „nietrafne są zarzuty skarżącego, iż do Sądu Rejonowego należała szczegółowa analiza, czy nastąpiło zgodne z prawem przejęcie części zakładu pracy w trybie art. 23¹ k.p. przez P. Spółkę z o.o. w K., co mogłoby mieć wpływ na ustalenie, że powstał stosunek pracy pomiędzy powodem a podmiotem trzecim. Nawet jeśli Sąd dokonałby takiej analizy, to konsekwencją uznania, iż do przejęcia zakładu pracy doszło z naruszeniem art. 23¹ k.p. mogłoby być wyłącznie ustalenie, że powód pozostaje nadal w stosunku pracy z poprzednim pracodawcą, a więc P. S.A., a to nie było przedmiotem żądania pozwu”.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego powód zarzucił naruszenie:

1. art. 23¹ § 1 k.p., przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo spółki P. S.A., w którym zatrudniony był powód, zostało przeniesione na P. Spółkę z o.o. – co winno znaleźć zastosowanie i nowy pracodawca z mocy prawa winien stać się stroną w dotychczasowych stosunkach pracy;

2. art. 22 § 1 w związku z art. 23¹ § 1 k.p., przez błędną wykładnię i przyjęcie, że w sytuacji przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę – P. spółkę z o.o. – powód nawiązał stosunek pracy przez czynności dorozumiane z innym podmiotem – P. Spółką z o.o. w K. – wbrew jednoznacznej regulacji zawartej w art. 23¹ § 1 k.p. ustalającej nawiązanie stosunku pracy z mocy prawa;

3. art. 22 § 1 k.p. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że powód nawiązał stosunek pracy z P. Spółką z o.o. w K. przez czynności dorozumiane, pomimo że powód świadcząc pracę wykonywał polecenia pełnomocników P. Spółki z o.o. związane z działalnością tej spółki – prowadzeniem hurtowni farmaceutycznej, która to działalność wymaga uzyskania zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego;

4. art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 w związku z art. 378 § 1 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności:

- niewskazanie w uzasadnieniu, na jakiej podstawie Sąd przyjął, że brak jest podstaw faktycznych i prawnych do ustalenia, że powód od dnia 1

października 2011 r. stał się z mocy prawa pracownikiem P. Spółki z o.o., pomimo że poprzedni pracodawca P. S.A. przekazał tej właśnie spółce całe mienie i całość zadań;

- brak spójności logicznej w uzasadnieniu orzeczenia wyrażający się w powielaniu błędu Sądu Rejonowego, polegającego na pominięciu dokonanego przez ten Sąd ustalenia, że poprzedni pracodawca P. S.A. przekazał P. Spółce z o.o. mienie i zadania związane z przedsiębiorstwem, w którym był zatrudniony powód, w sytuacji, gdy takie ustalenie wystarcza do stwierdzenia, że zgodnie z art. 23¹ § 1 k.p. doszło do nawiązania umowy o pracę z mocy prawa;

- brak wskazania przyczyn czy faktów, które uzasadniają przyjęcie przez Sąd, że czynności dokonywane przez powoda były czynnościami wykonywanymi w imieniu P. Spółki z o.o. w K., a nie w imieniu P. Spółki z o.o., oraz brak wskazania, dlaczego Sąd przyjął, że powód przez dokonywanie poszczególnych czynności nawiązał stosunek pracy z P. Spółką z o.o. w K.;

- brak odniesienia się do zarzutów powoda zawartych w apelacji wskazujących na błędy w ustaleniach faktycznych Sądu pierwszej instancji;

5. art. 382 k.p.c., co polegało na niewłaściwym zastosowaniu i ustaleniu treści rozstrzygnięcia jedynie na niepełnym materiale dowodowym zebranym przez Sąd pierwszej instancji, a także na braku wskazania podstaw niezastosowania art. 23¹ § 1 k.p.;

6. art. 328 § 1 k.p.c. w związku z art. 22 § 1 k.p., przez błędną wykładnię i przyjęcie, że pomimo przejścia całego majątku zakładu pracy na nowego pracodawcę P. Spółkę z o.o. dotychczasowy pracownik P. S.A., czyli powód, nawiązał stosunek pracy przez czynności dorozumiane z P. Spółką z o.o. w K., przy równoczesnym braku wskazania, na jakich podstawach Sąd przyjął, że nawiązanie stosunku pracy nastąpiło na skutek czynności dorozumianych (jakie to czynności dorozumiane wystąpiły), w tym w szczególności w sytuacji, gdy powód wykonywał czynności objęte zezwoleniem na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej, którego to zezwolenia P. Spółka z o.o. w K. nie posiadała;

7. art. 328 § 2 w związku z art. 22 § 1 k.p., przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że powód świadczył pracę na rzecz P. Spółki z o.o. w K. wyłącznie, dlatego że wykonywał polecenia członków zarządu tej spółki, pomimo że

te same osoby były również pełnomocnikami P. Spółki z o.o., czyli spółki, która przejęła przedsiębiorstwo P. S.A. – poprzedniego pracodawcy powoda i prowadziła tożsamą do poprzedniego pracodawcy, wymagającą zezwolenia działalność gospodarczą;

8. art. 328 § 2 k.p.c., przez niewłaściwe zastosowanie polegające na tym, że Sąd Okręgowy na ostatniej stronie uzasadnienia wyroku wskazuje na rzekome rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji dotyczące roszczenia, którego powód nigdy nie zgłaszał, co w następstwie oznacza, że Sąd drugiej instancji orzekał w zakresie nieistniejącego roszczenia (cyt. z uzasadnienia: „prawidłowe jest rozstrzygnięcie co do przywrócenia do pracy w P. Sp. z o.o., skoro bowiem ustalono, że powód nie był pracownikiem tego podmiotu, żądanie jest bezprzedmiotowe”);

9. art. 328 § 2 w związku z art. 228 k.p.c. w związku z art. 551 § 1 k.s.h. w związku z art. 552 k.s.h., przez błędną wykładnię i przyjęcie, że na dzień wydania wyroku w drugiej instancji nastąpiła zmiana w zakresie formy prawnej i firmy spółki pozwanej, co poskutkowało oddaleniem powództwa względem podmiotu, który nie mógł występować w tym procesie, tj. względem P. S.A., wpisanej do rejestru KRS pod numerem (...), podczas gdy w tym rejestrze pod numerem (...) nadal była wpisana P. Spółka z o.o. (wykreślenie tego podmiotu z KRS nastąpiło dopiero w 20 dni po wyroku Sądu Okręgowego – z dniem 25 września 2013 r., a wpis stał się prawomocny 24 października 2013 r.);

10. art. 379 pkt 2 w związku z art. 378 § 1 w związku z art. 386 § 2 k.p.c., przez ich niezastosowanie i oddalenie apelacji względem P. S.A. w sytuacji, gdy w KRS jeszcze przez 20 dni po wydaniu orzeczenia wpisana była P. Spółka z o.o. oraz pominięciu przez Sąd drugiej instancji, że osoba występująca jako pełnomocnik strony pierwotnie pozwanej nie przedstawiła umocowania do działania w imieniu P. S.A.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie, że powoda od 1

października 2011 r. łączy stosunek pracy z P. S.A. w Ł. (poprzednio P. Spółka z o.o.) oraz zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nieuzasadnione są najdalej idące zarzuty nieważności postępowania oraz wiążące się z nimi zarzuty naruszenia art. 551 § 1 k.s.h. w związku z art. 552 k.s.h. Aktualnie pozwana P. S.A. w Ł. powstała w wyniku przekształcenia spółki P. Spółka z o.o. w Ł. w spółkę P. S.A. w Ł. na podstawie art. 551 § 1 k.s.h. Zgodnie z art. 552 k.s.h., spółka przekształcana staje się spółką przekształconą z chwilą wpisu spółki przekształconej do rejestru (dzień przekształcenia). Jednocześnie sąd rejestrowy z urzędu wykreśla spółkę przekształcaną. Z tego wynika, że momentem przekształcenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną jest moment wpisania spółki akcyjnej do rejestru, co w niniejszej sprawie nastąpiło 1 sierpnia 2013 r., a więc przed wydaniem zaskarżonego wyroku. Wykreślenie spółki z o.o. z rejestru, co nastąpiło 25 września 2013 r., miało zaś walor jedynie porządkowy, albowiem to od wpisu spółki przekształconej uzależniona jest kontynuacja działalności gospodarczej w innej formie prawnej. Oznaczenie strony pozwanej w wyroku Sądu Okręgowego było zatem zgodne z obowiązującymi przepisami.

Dodać do tego trzeba, że zgodnie z art. 553 § 1 k.s.h., spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej, co oznacza, że zarówno przed jak i po przekształceniu mamy do czynienia z tym samym podmiotem, który jedynie zmienia swą formę („szatę”) prawną. Istnieje zatem tożsamość podmiotu przekształcanego i przekształconego (tak A. Szumański - Kodeks spółek handlowych Tom IV Komentarz do artykułów 459 - 622, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2004 - teza 1 do art. 551 k.s.h.; podobnie A. Kidyba - Komentarz aktualizowany do art. 301-633 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, LEX 2012 - teza 1 do art. 553; uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów NSA w Warszawie z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie II GPS 6/08, ONSAiWSA 2009 nr 3, poz. 45). Przekształcenie w trybie art. 551 k.s.h. nie skutkuje powstaniem następstwa prawnego spółki przekształconej przy

utracie bytu prawnego spółki przekształcanej. Tym samym chybione są także zarzuty skarżącego odnoszące się do pełnomocnictwa udzielonego w niniejszej sprawie przez stronę pozwaną.

Nie można natomiast odmówić trafności tym wszystkim zarzutom powoda, dotyczącym zarówno naruszenia przepisów prawa procesowego, jak i przepisów prawa materialnego, z których wynika brak w aktualnym stanie sprawy wystarczających przesłanek do stwierdzenia, że powód od 1 października 2011 r. był pracownikiem P. Spółki z o.o. w K., który to stosunek pracy nawiązał się przez czynności dorozumiane.

Unormowana w art. 23¹ k.p. instytucja przejścia zakładu lub jego części na innego pracodawcę oznacza sytuację, gdy w wyniku różnego rodzaju zdarzeń prawnych zakład pracy (rozumiany jako zorganizowany zespół środków materialnych i niematerialnych, służący realizacji przez pracodawcę konkretnej działalności i stanowiący dla związanych z nim pracowników placówkę zatrudnienia) bądź jego część przechodzi z posiadania jednego podmiotu (dotychczasowego pracodawcy) w posiadanie kolejnego, który wskutek tego staje się pracodawcą dla przejętych pracowników. Konsekwencją transferu jest zatem zmiana pracodawcy i wstąpienie nabywcy zakładu w prawa oraz obowiązki zbywcy, będącego do tej pory stroną w stosunkach pracy z załogą. Skutek ten następuje w chwili przejścia zakładu, automatycznie, z mocy prawa, bez potrzeby dokonywania przez strony jakichkolwiek dodatkowych czynności, zwłaszcza rozwiązywania wcześniejszych i nawiązywania nowych stosunków pracy. Z racji ściśle bezwzględnie obowiązującego charakteru unormowań art. 23¹ k.p. nie jest możliwe ich wyłączenie w drodze porozumienia pracownika z pracodawcą lub stron transferu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 17 maja 1995 r., I PRN 9/95, OSNAPiUS 1995 nr 20, poz. 248; z 8 kwietnia 1998 r., I PKN 28/98, OSNAPiUS 1999 nr 7, poz. 241, z 3 czerwca 1998 r., I PKN 159/98, OSP 1999 nr 12, poz. 211; z 1 lutego 2000 r., I PKN 508/99, OSNAPiUS 2001 nr 12, poz. 412). O tym zaś, których pracowników dotyczy wskazany wyżej skutek przejścia, decyduje jedynie faktyczne związanie pracownika z określoną częścią zakładu pracy. Oznacza to, że pracownicy związani faktycznie z przejmowaną częścią stają się pracownikami nowego pracodawcy (przejmującego), natomiast pozostali kontynuują stosunek

pracy z dotychczasowym pracodawcą (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 17 maja 1995 r., I PRN 9/95, OSNAPiUS 1995 nr 20, poz. 248; z 14 października 1997 r., I PKN 299/97, OSNAPiUS 1998 nr 18, poz. 536; z 17 marca 2005 r., III PK 82/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 352).

Z ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie wynika, że na podstawie umowy z dnia 30 września 2011 r. P. S.A. w Ł., której pracownikiem był powód, przeniosła na P. Spółkę z o.o. w Ł. z dniem 1 października 2011 r. tytułem wkładu niepieniężnego zorganizowaną część prowadzonego przez siebie przedsiębiorstwa „obejmującą wyodrębniony organizacyjnie i funkcjonalnie zespół składników niematerialnych i materialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności w zakresie sprzedaży hurtowej produktów leczniczych, materiałów medycznych i środków farmaceutycznych”. Brak jakichkolwiek ustaleń odnośnie do tego, czy powód był faktycznie związany z tą przejmowaną częścią zakładu pracy wyklucza możliwość odniesienia się do prawidłowości stanowiska Sądu Okręgowego, że „konsekwencją uznania, iż do przejęcia zakładu pracy doszło z naruszeniem art. 23¹ k.p. mogłoby być wyłącznie ustalenie, że powód nadal pozostaje w stosunku pracy z poprzednim pracodawcą, a więc P. S.A., a to nie było przedmiotem żądania pozwu”. Abstrahując bowiem od niejasności stwierdzenia o „przejęciu zakładu pracy z naruszeniem art. 23¹ k.p.”, skutek w postaci pozostawania pracownikiem dotychczasowego pracodawcy mógłby być wynikiem jedynie ustalenia braku związania powoda z przejmowaną przez P. Spółkę z o.o. częścią zakładu pracy, a tego rodzaju ustalenia brakuje w aktualnym stanie sprawy, podobnie jak tego, że z tą częścią był związany.

Skutkiem ustalenia związania powoda z przejmowaną częścią zakładu pracy jego pracodawcy musiałoby być zaś, jak trafnie podnosi skarżący, stwierdzenie, że z dniem 1 października 2011 r. stał się z mocy prawa pracownikiem przejmującej tę część spółki, tj. P. Spółki z o.o. w Ł..

Również kolejne zdarzenia polegające na zawarciu między P. spółką z o.o. w Ł. a P. Spółką z o.o. w K. umowy określającej zasady współpracy między stronami wymagały oceny w kontekście art. 23¹ § 1 k.p., a konkretnie, czy na skutek tej umowy doszło do przejścia części zakładu pracy P. Spółki z o.o. w Ł. na P. Spółkę z o.o. w K. i czy z tą właśnie częścią związany był powód, a w tym

zakresie także brak jakichkolwiek ustaleń. Sąd drugiej instancji uznał bowiem, w ślad za Sądem Rejonowym, że takie ustalenia są zbędne, albowiem doszło do nawiązania stosunku pracy przez powoda z P. Spółką z o.o. w K. przez czynności dorozumiane. Pogląd ten nie zasługuje na akceptację przede wszystkim ze względu na ściśle bezwzględnie obowiązujący charakter unormowań art. 23¹ k.p., co oznacza że nie jest możliwe ich wyłączenie w drodze porozumienia pracownika z pracodawcą lub stron transferu.

Jeżeli zatem skutkiem umowy o współpracy między P. Spółką z o.o. w Ł. a P. Spółką z o.o. w K. nie było przejście na tę ostatnią części zakładu pracy, z którą związany był powód, to pozostawał on pracownikiem P. Spółki z o.o. w Ł., którego to skutku nie mogło wyłączyć jakiejkolwiek porozumienie między tymi spółkami. Te okoliczności wymagały ustalenia w pierwszej kolejności, a wobec uchylenia się przez Sąd drugiej instancji od ich poczynienia, nie ma możliwości dokonania oceny co do prawidłowości stwierdzenia dotyczącego nawiązania stosunku pracy przez powoda z P. Spółką z o.o. w K.. Jeżeli bowiem powód został przejęty przez tę spółkę w trybie art. 23¹ § 1 k.p., to oczywiście nieprawidłowe byłoby stwierdzenie, że nawiązał z nią stosunek pracy przez czynności dorozumiane.

Jeżeli natomiast do takiego przejścia nie doszło, to oceny wymagało, czy biorąc pod uwagę to, że zakres obowiązków powoda od 1 października 2011 r. prawdopodobnie (bo w tym zakresie również brak jest stanowczych ustaleń) nie uległ żadnym zmianom, możliwe było stwierdzenie, że nawiązał stosunek pracy z innym pracodawcą niż przejmującą go od P. S.A. Spółką P. Spółką z o.o. w Ł..

Z tego punktu widzenia należało mieć na uwadze, że jednostka gospodarcza podlegająca przejęciu musi zachowywać tożsamość. W wyroku z dnia 18 marca 1986 r. w sprawie C-24/85 Jozef Maria Antonius Spijkers v. Gebroeders Benedik Abattoir CV et Alfred Benedik en Zonen BV (pkt 11-14) Europejski Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że decydujące dla uznania, czy nastąpiło przejście zakładu jest zachowanie jego tożsamości. W konsekwencji, przejście przedsiębiorstwa, zakładu pracy lub części zakładu pracy nie przejawia się jedynie w przekazaniu jego majątku, lecz konieczne jest przede wszystkim rozważenie, czy został przekazany jako funkcjonująca jednostka, czy jego działanie jest rzeczywiście kontynuowane lub podjęte ponownie przez nowego pracodawcę. Z

tego wynika, że przejście części zakładu P. S.A. na P. Spółkę z o.o. polegało na przekazaniu wyodrębnionej funkcjonującej jednostki gospodarczej, kontynuującej działalność poprzednika we wszystkich sferach, w tym w zakresie zadań przypisanych powodowi, jeżeli z przekazaną częścią był związany. Skoro zaś były to zadania P. Spółki z o.o. w Ł., to brak jest logicznego uzasadnienia dla twierdzenia, że powód miał je wykonywać w ramach stosunku pracy nawiązanego w sposób dorozumiany z innym podmiotem, tj. P. Spółką z o.o. w K..

Niezależnie od tego wskazać należy, że o nawiązaniu stosunku pracy przez czynności dorozumiane nie może świadczyć jedynie fakt, że powód swoje obowiązki wykonywał cały czas w tym samym miejscu, tj. od 1 października 2011 r. w siedzibie (prawdopodobnie) P. Spółki z o.o. w K.. Według art. 11 k.p. nawiązanie stosunku pracy, bez względu na jego podstawę prawną, wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika. Wola osoby dokonywającej czynności prawnej może być wyrażona w sposób wyraźny lub w sposób dorozumiany, to jest przez takie jej zachowanie, które nie pozostawia wątpliwości co do rzeczywistych intencji tej osoby. Zatem warunkiem koniecznym stwierdzenia, że doszło do nawiązania przez strony stosunku pracy jest ustalenie, że obie strony miały zamiar, a pracodawca dodatkowo mógł zatrudnić pracownika na określonym stanowisku. Jeżeli więc obowiązki powierzone pracownikowi nie mieszczą się w zakresie działalności danego pracodawcy, to nie sposób stwierdzić, że praca jest wykonywana na rzecz tego pracodawcy, co jest przecież niezbędnym warunkiem istnienia stosunku pracy (art. 22 § 1 k.p.). Nie można też tracić z pola widzenia, że nawiązanie stosunku pracy z nowym pracodawcą wymaga rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą dotychczasowym, choćby za porozumieniem stron. W aktualnym stanie sprawy nie ma zaś żadnych ustaleń faktycznych odnośnie do tego, ażeby poprzedni pracodawca (P. S.A. bądź P. Spółka z o.o. w zależności od tego, czy powód został przejęty przez tę ostatnią) i powód składali choćby w formie ustnej zgodne oświadczenia woli o rozwiązaniu łączącego ich stosunku pracy.

Z tych względów skargę kasacyjną należało uznać za uzasadnioną, ponieważ brak wystarczających ustaleń faktycznych w przedmiocie wyżej wskazanym przemawia za trafnością zarzutów odnoszących się nie tylko do naruszenia prawa procesowego, ale i do naruszenia prawa materialnego.

Dokonanie prawnej kwalifikacji stanu faktycznego jest bowiem niemożliwe, gdy nie zostały poczynione ustalenia faktyczne pozwalające na ocenę możliwości jego zastosowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2002 r., IV CKN 1532/00, LEX nr 78323), a o prawidłowym zastosowaniu prawa materialnego można mówić dopiero wówczas, gdy ustalenia stanowiące podstawę wydania zaskarżonego wyroku pozwalają na ocenę tego zastosowania; brak stosownych ustaleń uzasadnia zatem zarzut skargi naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe jego zastosowanie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2003 r., V CKN 1825/00, Biuletyn SN-Izba Cywilna 2003 nr 12, s. 46).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 2 k.p.c.), rozpoznając skargę na posiedzeniu niejawnym, a nie na rozprawie, o co wnosił skarżący, z uwagi na brak podstaw do stwierdzenia, że przy wskazywanych niedostatkach ustaleń faktycznych, w szczególności odnoszących się do kolejnych faz przejścia części zakładu pracy na nowego pracodawcę, aktualnie w niniejszej sprawie występuje zagadnienie prawne o treści „czy Sąd orzekający może ustalić, że nastąpiło przejście zakładu pracy, w którym był zatrudniony pracownik, na innego pracodawcę i w sytuacji takiego ustalenia przyjąć, że czynności dorozumiane mogą prowadzić do nawiązania stosunku pracy z osobą trzecią (jeszcze innym pracodawcą) w tym samym momencie, z którym nastąpiło przejście zakładu pracy – czyli nadać czynnościom konkludentnym prymat nad bezwzględnie obowiązującym przepisem art. 23¹ § 1 k.p.”, a kolejne pytanie nazwane przez skarżącego zagadnieniem prawnym o to, „czy Sąd orzekający, w sytuacji zgłoszenia w apelacji konkretnych zarzutów w zakresie ustalenia stanu faktycznego z podaniem konkretnych okoliczności wskazujących na inne ustalenia, może w uzasadnieniu wyroku pominąć zarzuty zawarte w apelacji stwierdzeniem, że Sąd II instancji przyjmuje ustalenia Sądu I instancji za własne, czy też powinien odnieść się do takich zarzutów ze wskazaniem, z jakich przyczyn są nieuzasadnione”, nie jest w ogóle zagadnieniem prawnym, chociażby z uwagi na brak wskazania jakiegokolwiek przepisu prawa, którego miałyby dotyczyć. Zgodnie zaś z art. 398¹¹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną na posiedzeniu niejawnym, chyba że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

